

❑ **Bütün analar kimi, mən də müharibəyə nifrət edirəm. Dinc həyatın qədrini bilən bütün insanlar II Dünya müharibəsinin verdiyi dərsəri unutmamalı, bu belanın bir daha təkrar olunmaması üçün əlindən gələni etməlidir. Lakin ərazilərimizin 30 illik istilası, işğalçı Ermənistanın bununla kifayətlənməyərək, son aylarda yeni hərbi təxribatlar törətməsi, Qarabağ cəbhəsi boyunca və sərhədlərdə qocaların, uşaqların və dinc mülki şəxslərin qətlə yetirilməsi ölkəmizə başqa bir seçim qoymadı.**

Beləliklə, son iki həftədə Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri 30 il əvvəl Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, ərazilərimizin 20 faizinin işğalı nəticəsində evlərindən, ata-baba yurdlarından didərgin düşmüş, Xocalı soyqırımına məruz qalmış qaçqın və köçkün həmvətənlərimizin öz evlərinə qayıtması üçün başqa yol qalmadığından müvafiq hərbi əməliyyatlar aparmaqla torpaqlarını

sayına görə, həm ərazisinə görə və nəhayət, daha müasir silahları olması baxımından Ermənistandan qat-qat üstün olmasına baxmayaraq, Azərbaycan on illərboyu münaqişənin sülh yolu ilə həllinə ümid bəslədi. 1994-cü ildən elan edilmiş atəşkəs şərtlərinə sadıq qalan dövlətimiz məsələnin sülh yolu ilə, ATƏT-in Minsk qrupu vasitəçiliyi tərəfindən həllinə üstünlük vermişdir. Bununla da Azərbaycan rəhbərliyi hər iki tərəfdən

ilin oktyabr ayında Rus imperiyası İrandan 40 min, Osmanlı imperiyası, Suriya, Livan və digər ərazilərdən isə 50 min ermənini özünə etnik istinadgah etmək üçün Azərbaycan ərazisinə və xüsusən, Qarabağa köçürmüşdür. Daha sonra isə Azərbaycan İrəvan xanı Rəvanqulu Qacarın adını daşıyan İrəvana çarizmin yaratdığı üstün imkanlarla dünyanın müxtəlif yerlərindən erməni axını başlamışdır.

1918-ci ilin mart–aprel aylarında torpaqlarımızda məskunlaşmış həmin ermənilər başda daşnakxislət bolşevik Şaumyan olmaqla Bakıda və digər bölgələrdə 30 min dinc soydaşımızı qətlə yetirmişlər. 1988-ci ilin mart ayında Qərbi Azərbaycanda qalmış sonuncu toplum olan 250 min azərbaycanlı deportasiya edilmişdir. 18 yanvar 1991-ci ildə Naxçıvan MR-nın Kərki kəndi erməni işğalına

Ermənistan Azərbaycan ərazilərini bəşəri cinayətlər poliqonuna çevirib

insan itkiləri olmadan məsələnin öz həllini tapacağını müstəsna bir səbr və təmkinlə gözləmişdir. Əfsuslar olsun ki, işğalçı Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyi isə göstərilən bütün səylərə baxmayaraq, hətta birçə rayonumuzun ərazisini belə boşaltmaq niyyətində olmamışdır.

Azərbaycan dövlətinin dəfələrlə münaqişənin sülh yolu ilə həllənməsinin tərəfdarı olduğunu elan etməsinə baxmayaraq, rəsmi İrəvan, avantürist siyasətçisi N. Paşinyan başda olmaqla, onun hazırkı məsuliyyətsiz, kəmfürsət rəhbərliyi hər vasitə ilə danışıqların konstruktiv məcrada davam etməsinə maneələr törətmiş, əksinə, Azərbaycana qarşı təcavüzkar davranış nümayiş etdirərək sərsəm iddialar irəli sürmüşdür. Bu əsassız və qəbul edilməz iddiaların davamı kimi, Ermənistan silahlı qüvvələri 2016-cı ilin aprel ayında və bu ilin iyulunda ərazilərimizə soxulmağa cəhd göstərmişdir. Dinc əhalimizin iriçaplı silahlardan atəşə tutulması isə artıq Azərbaycan xalqının səbr kasasını daşır, təcavüzkar onun öz dilində – atəşlə cavab vermək zərurətini gündəmə gətirmişdir.

Ermənistan bütün bunlarla nə demək istəyir? Tarixə nəzər salsaq, görək ki, onlar nə istəyirlər. Gəlmə ermənilər azərbaycanlıları məhv edib onların torpaqlarına yiyələnmək üçün davamlı qırqınlar törətmişlər. 1827-ci

məruz qalmışdır. 25-26 fevral 1992-ci ildə 336 sayılı keçmiş sovet alayının bilavasitə iştirakı ilə ermənilər Xocalıya hücum edərək bütün əhalini qətlə yetirmiş və XX əsrdə misilsiz soyqırımını törətmişlər. Qarabağın dağlıq hissəsindən bütün soydaşlarımız vəhşiliklə qovulmuşdur. 1991–1994-cü illərdə havadarlarının maddi və siyasi dəstəyinə güvənən ermənilər Dağlıq Qarabağa hücum edərək Şuşanı, Laçını, Kəlbəcəri, Ağdamı, Cəbrayılı və Qubadlıni da işğal etmişlər. Beləliklə, ölkəmizin daha 20 faiz ərazisi işğal edilmiş, 1 milyon insan qaçqın-köçkünə çevrilmişdir. Bax, budur Ermənistanın istədiyi. Dünya isə ya bunu anlamır, ya da belə olmasını istəyir.

Ən böyük, danılmaz həqiqət isə budur ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir. Burada yaradılmış və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən və hətta Ermənistan tərəfindən belə tanınmamış Arsax isə qeyri-qanuni və marionet bir qurumdur. Ən böyük ədalətsizlik isə odur ki, işğal edilmiş ərazilərin dərhal və qeyd-şərtsiz azad edilməsi haqqında BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi olsa da, bu ali beynəlxalq sənədlərin birmənalı tələbləri bu günə kimi icra edilməmiş qalır.

ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti isə 28 il ərzində heç bir nəticəyə gətirib çıxarmamışdır. Yaranmış çı-

xılmazlıq öz torpaqlarını azad etmək qətiyyətinə olan Azərbaycan xalqı üçün başqa bir seçim qoymamış və müharibəni labüd etmişdir.

Müharibə Azərbaycanın qalibiyyətli irəliləyişi ilə davam edir. Ermənistan tərəfi uduzduqca quduzlaşır, cəbhə bölgəsinin dinc əhalisini iriçaplı silahlardan, müharibə zonasından uzaq Azərbaycan ərazilərini – Gəncə və Mingəçevir şəhərlərini raket atəşinə tutmaqla torpaqlarımızın azad edilməsi prosesini əngəlləməyə çalışır. Bu cinayətkar hücumlar nəticəsində dinc əhalinin öldürülməsi, yaralanması, mülki obyektlərin dağıdılması düşmənin insanlıq xislətini itirməsinin aşkar göstəricisidir.

Hər iki tərəfdən artan insan tələfatına və digər itkilərə görə məsuliyyət isə işğalçı Ermənistanın təcavüzkar siyasətini davam etdirib müharibə həddinə çatdıran rəhbərliyinin üzərinə düşür. Onlar bəşəri cinayətlər toplusuna çevirdikləri bu müharibəyə görə hər iki xalqın və bütün dünyanın qarşısında cavab verəcəklər.

Bizim mübarizəmiz haqdır! Qələbə bizimlədir! Qarabağ Azərbaycandır!

Zöhrə ƏLİYEVA, AMEA Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, fəlsəfə doktoru

azad etməkdədir.

Belə bir məqamda bir daha xatırlayaq ki, Dağlıq Qarabağ mübahisəli ərazi deyildir. Onun Azərbaycana mənsubiyyəti bütün dünya tərəfindən rəsmi olaraq tanınmışdır və bu, bir tarixi həqiqətdir. Üstəlik, işğala yalnız Dağlıq Qarabağ deyil, eyni zamanda, ətrafda yerləşən daha 7 rayon da məruz qalmışdır və ötən illər göstərdi ki, Ermənistan bu ərazilərə də iddialıdır. Bu gün müharibə Ermənistan ərazisində deyil, bizim öz torpaqlarımızda aparılır, bu, azadlıq mücadiləsi, Vətən müharibəsidir. Prezident İlham Əliyevin bugünlərdə bütün dünyaya dönə-dönə bəyan etdiyi kimi: “Bizim Ermənistan torpaqlarında gözümüz yoxdur”. Azərbaycan 30 il öncə vəhşicəsinə işğal edilmiş torpaqlarımızın geri qaytarılması uğrunda mübarizə aparır.

Bəs hansı səbəbdən Azərbaycan dövləti 30 ildən sonra azadlıq müharibəsinə başladı? Həm əhali